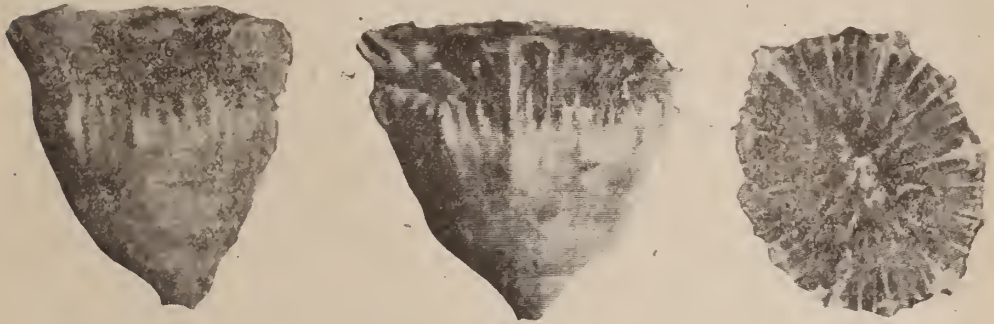

Méretük: magasság 16,2, nagyátmérő 17,2, kisátmérő 13,7 mm, Reuss példányainál valamivel nagyobb. A kisátmérő síkjában gyengén görbült.

Külsőjén 48 borda látható, ezek a domború oldalon erősebbek. Az első- és másodrendű sővényeknek megfelelő bordák erősebbek, felső részük éles tarajjává válik, míg a többi borda lekerekített. A bordákat jól szembevető szemcsék borítják.

A sővények túlnyúlnak a kehely peremén, legerősebben az elsőrendűek, ezek vastagabbak és hosszabbak is, mint a többi. A negyedrendűek egészen rövidek. A sővények oldalfelületét íves sorokban bütykök borítják.

Trochocyathus majzoni nom. nov.

(*T. affinis* Rss. 1871, non Rss. 1870, nec Stoliczka 1873.)

A koronalemezek a három idősebb sővénykör előtt helyezkednek, vastagságuk az elsőrendű sővények belső szélével egyezik. Oldalukon a sővényekénél durvább bütykök vannak.

Az oszlopka a kehely hossz tengelye irányában, de kissé szórtan rendeződött, 5—8 csavart pálcikából áll.

Külföldi előfordulása a Bécsi-medence és erdélyi torton. Az olasz pliocénalakokkal való egyezés tisztázásához összehasonlítás volna szükséges.

A *T. majzoni*hoz nagyon hasonlít a *T. fuchsii* Reuss, a *T. arenulatus* Ponzii, továbbá közel állhat a *T. mitratus* Goldfuss, *T. simplex* E. H. és *T. crassus* E. H. Az utóbbi három között csak árnyalati különbség van.

IRODALOM

1. Majzon: Ujabb adatok Szilvásvárad és Csernely közötti terület geológiájához. Földt. Int. Evi Jelentése. 1945—47. Budapest, 1952. p. 99. — 2. Reuss: Oberoligozäne Korallen aus Ungarn. Sitzber. d. Akad. d. Wiss. Wien. I. Abt. Bd. 61. p. 7. 1870. — 3. Ponzii: I fossili del Monte Vaticano. Atti Acc. Lincei Mem. ser. 2. Vol. III. parte 2. p. 950. 1876. — 4. Simonelli: Antozoi pliocenici. Paleontograph. Ital. I. p. 157. — 5. De Angelis: Zoantari fossili dei dintorni di Roma. Boll. soc. geol. ital. XII. p. 5. — 6. Stoliczka: Cretaceous Fauna of Southern India. Anthozoa. Pal. Indica. Ser. VIII. Vol. IV. p. 11.

KARRERIA FALLAX RZH.

SIDÓ MÁRIA

(2 ábrával)

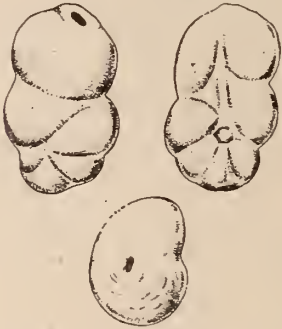
Ten Dam „Observations sur le genre *Foraminiferes Karreria* Rzehak 1891“ c. értekezésében azt állítja, hogy a *Nubecularia elongata* Hantk. a *Karrerria fallax* Rzh. fajjal synonym, tehát nem önálló faj.

Hantken ezt a „*Nubecularia*“-fajt a mogyorósi és budai „*clavulinás*“ rétegekből írta le (1875). Sajnos nem ad részletes leírást a fajról, nem ismerteti a héjszerkezetét, csak külső alakú bélyegeit adja meg. Igen fontos lenne a héjszerkezetét közelebbi ismerete, mert Ten Dam állításának helyességét csak ez döntheti el. A *Nubeculariák* ugyanis a *Miliolidea* főcsaládba tartoznak. Tömött porcelán vagy ritkábban tömött mészhéjú alakok. Ezzel szemben a *Karrerriák* a *Rotalidae* főcsaládba tartoznak, gyengén likacsos mészhéjjal.

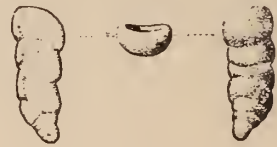
A Hantken által leírt eredeti példány elveszett, a héjszerkezet nem vizsgálható meg újból és így nem dönthető el rendszertani hovatartozása. A faj igen ritka, a Hantken által begyűjtött mogyorósi anyag újbóli átvizsgálása alkalmával újabb példányok nem kerültek elő. Két a Hantken-féle alakhoz hasonló példány került azonban elő a bakonycsérnyei *Clavulinoides cylindricás* eocén rétegekből. Ezek mészvázú perforált alakok, tehát nem tartozhatnak a *Nubeculariák* közé. Külsőalakjuk és héjszerkezetük alapján inkább a *Karrerria fallax* Rzh, fajjai azonosíthatók.

Ten Dam nem említi, hogy a *Karrerria*-alak milyen faunatársaságban fordul elő, így a *Karrerria fallax*-tartalmú algéri paleocén rétegek és a *Nubecularia elongata* Hantk. tartalmú mogyorósi, illetőleg bakonycsérnyei rétegek közötti fációs azonosság nem állapítható meg.

A mogyorósi rétegek újabb mikrofaunisztikai átvizsgálásai a *Nubecularia elongata* Hantk. fajt, melynek Hantken is kérdőjeles meghatározását adta, a további zavarok elkerülése céljából töröljünk kell, az azzal külsőleg egyező bakonycsérnyei alakot a *Karrerria fallax* Rzh. fajjal azonosnak tartjuk.

1. ábra. *Karrerria fallax* Rzh. ak

2. ábra. *Nubecularia elongata* Hantken

IRODALOM

1. Hantken: A *Clavulina szabói* rétegek faunája Földtani Int. Evk. IV. kt. 1875.
2. Ten Dam: Observations sur le genre de *Foraminifères Karreria* Rzh. ak, 1891. Société Géologique de France, Bulletin V. ser. 1948.

***Karrerria fallax* Rzh.**

par Mlle M. SIDÔ

Ten Dam dans son mémoire „Observations sur le genre *Foraminifères Karreria* Rzh. ak 1891” exprime l’opinion que la *Nubecularia elongata* Hantk. est synonyme avec la *Karrerria fallax* Rzh., elle ne forme donc pas une espèce distincte.

Hantken a décrit cette espèce de „*Nubecularia*” des couches rupéliennes à „*Clavulines*” de Mogyorós et de Buda (1875). Il est à regretter qu’il n’ait pas

donné une description détaillée de l'espèce; il n'a pas décrit la constitution du test, il s'est borné à faire connaître seulement les traits caractéristiques extérieurs de la forme. Il serait important de connaître de plus près la constitution du test, parce que ce n'est que par elle que nous pouvons décider de la justesse de l'avis de Ten Dam. Les *Nubecularias* appartiennent notamment à la famille principale des *Miliolides*. Ce sont des formes à test dense de porcelaine ou, plus rarement, à test calcaire dense. Par contre, les *Karrerias* appartiennent à la famille principale des *Rotalidae*, avec un test faiblement poreux.

L'exemplaire original décrit par Hantken s'est perdu, l'on ne peut donc pas décider de son appartenance systématique. L'espèce est fort rare, nous n'en avons pas trouvé d'exemplaires dans la matière collectionnée par Hantken. Mais nous avons trouvé deux exemplaires ressemblant à la forme de Hantken dans les couches éocènes moyennes à *Clavulinoides cylindrica* de Bakonycsernye. Ce sont des formes perforées à test calcaire, elles ne peuvent donc pas appartenir parmi les *Nubecularias*. D'après leur forme et la structure de leur test, on peut les identifier plutôt avec l'espèce *Karrerria fallax* Rzh.

Ten Dam ne mentionne pas dans quelle association de faune se trouve la forme *Karrerria*, ainsi l'on ne peut pas se prononcer sur l'identité du faciès des couches du Paléocène algérien à *Karrerria fallax* et des couches à *Nubecularia elongata* Hantk. de Mogyorós et de Bakonycsernye, respectivement.

Jusqu'à une nouvelle étude microfaunistique des couches de Mogyorós, nous devons rayer, pour éviter des confusions, l'espèce *Nubecularia elongata* Hantk., que Hantken a décrit avec un point d'interrogation, et nous identifions la forme de Bakonycsernye, d'apparence extérieure identique, avec l'espèce *Karrerria Fallax* Rzh.

MIOCÉN NÖVÉNYMARADVÁNYOK A MECSEKHEGYSÉGBŐL

PÁLFALVY ISTVÁN

A mecseki középső-miocén dacittufából több ízben kerültek elő növénymaradványok. 1949-ben ifj. Noszky J. baranyamegyei Magyaregregy határában levő előfordulásokra hívta föl a figyelmet, ahonnan több gyűjtőút alkalmával gazdag flórát sikerült gyűjtenem. Eddigi vizsgálataim eredményeit a következőkben foglalom össze.

Rétegtani viszonyok

A Mecsekhegység földtani felépítésében a harmadidőszak második felében keletkezett vulkáni képződmények kisebb jelentőségűek. Nagy elterjedésben és több szintben, helyenként változó vastagsággal, ismétlődve találunk biotitos dacittufát. A legidősebb rétegszint alsó-helvéti édesvízi, a következő rétegszintek pedig slirjellegű helvéti rétegekkel határosak, sőt ezek fölött a tortónai lajtamészko rétegei között is mutatkozik kissé tufás agyag, jól meghatározható ősmaradványokkal.

A Mecsek ÉNy-i és ÉK-i tájain tehát a középső-miocén folyamán ismételt dacitvulkáni működés volt. A vulkáni kitörések — Vadász E. megállapítása szerint — (7. p. 73.) a Magyar Középhegységben lezajlott kitörésekhez hasonló korúak és még a szarmata-emeletben is folytatódtak, de a Mecsekben már fiatalabb üledékek között nem találhatók.

Vadász úgy véli, hogy faunisztikai alapon az édesvízi rétegek nem az alsó-, hanem inkább a középső-miocénbe tartoznak, mivel az édesvízi rétegekre —